

British Embassy
Kyiv

STABILIZATION
SUPPORT SERVICES

Міністерство соціальної
політики України

ЗВІТ

про роботу радників з питань
внутрішньо переміщених осіб
Міністерства соціальної політики України

за період
з 1 по 31 жовтня 2017

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

II. КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

III. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

3.1. НАВЧАЛЬНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

3.2. МОНІТОРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.3. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

IV. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

V. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

СКОРОЧЕННЯ:

Програма – Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб

SSS – Stabilization Support Services

ВПО – внутрішньо переміщені особи

МСПУ – Міністерство соціальної політики України

МТОТ – Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб

ГО – громадська організація

ВРУ – Верховна Рада України

КПВВ - контрольні пункти в'їзду-виїзду

УПСЗН – Управління праці та соціального захисту населення

КМДА – Київська міська державна адміністрація

КОДА - Київська обласна державна адміністрація

ООН – Організація Об'єднаних Націй

БПД – безплатна правова допомога

ОДА – обласна державна адміністрація

МКП – місця компактного поселення

ОБСЕ - Організація з безпеки і співробітництва в Європі

УВКБ ООН - Управління Верховного комісара ООН у справах біженців

ЄІБД ВПО – Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб

УПФУ – управління Пенсійного фонду України

ПФУ – Пенсійний фонд України

КМУ – Кабінет Міністрів України

РДА – районна державна адміністрація

МВС – Міністерство внутрішніх справ

СБУ – Служба безпеки України

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі – Програма), започаткована Міністерством соціальної політики України та реалізується організацією Stabilization Support Services (далі – SSS) за фінансової підтримки Уряду Великої Британії у рамках проекту «Подолання соціальних наслідків конфлікту на Донбасі та незаконної анексії Криму за допомогою державних структур в Україні та громадянського суспільства».

У рамках Програми 26 радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), обраних на підставі прозорого конкурсу, працюють при департаментах обласних державних адміністрацій системи соціального захисту населення України. По два радники представлені на регіональних рівнях (Донецька та Запорізька області), чотири – на центральному (Міністерство соціальної політики і Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб) та по одному раднику в інших областях України. Радники разом з Міністерством соціальної політики України (далі – МСПУ), Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – МТОТ) та органами місцевої виконавчої влади розв'язують проблемні питання ВПО на місцях.

За даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міських державних адміністрацій на 23.10.2017 року взято на облік 1 604 059 ВПО, або 1 296 485 сімей із Криму та Донбасу¹.

[До змісту](#)

II. КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

Протягом звітного періоду радники надали 2804 послуги.

Підписано тристоронній Меморандум між представниками МТОТ, громадської організації (далі – ГО) «Донбас СОС» та Програми «Радник з питань ВПО» щодо роботи гарячої лінії. Її головною метою буде надання оперативної довідкової інформації ВПО та громадянам, які постраждали внаслідок подій на Сході України та незаконної анексії Криму, а також реагування на точкові та системні проблеми. Співпраця в рамках Меморандуму дасть змогу спільно опрацьовувати звернення, що надходять від ВПО та осіб, які проживають на тимчасово непідконтрольних територіях. Підписанти Меморандуму планують ще оперативніше реагувати на порушення прав людини та залучити інші державні органи й органи місцевого самоврядування до врегулювання проблем осіб, які звернулися по допомогу.

---

¹ <http://www.msp.gov.ua/news/14179.html>

Надано організаційну підтримку у змістовному наповненні виїзного засідання Комітету Верховної Ради України (далі - ВРУ) з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення до м. Бахмута Донецької області. До складу делегації увійшли члени Комітету ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, працівники секретаріату даного Комітету ВРУ, представники міністерств та відомств, а також громадські активісти. Метою поїздки було ознайомитися з роботою міських інституцій та управлінь, які надають послуги пенсіонерам і ВПО у м. Бахмуті, а також з'ясувати ситуацію на контрольному пункті в'їзду-виїзду (далі - КПВВ) «Майорськ» та в «сірій зоні» біля лінії розмежування (с. Новолуганське). За результатами поїздки Комітет ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення розробив та схвалив своїм рішенням відповідні рекомендації.

Відбулася зустріч із святійшим Патріархом Київським і всієї Русі-України Філаретом у його резиденції. Було обговорено сучасну соціальну-політичну ситуацію в Україні, зокрема питання захисту соціальних прав громадян, які виїхали або залишилися на тимчасово непідконтрольних територіях. Однією з найважливіших тем, яких торкнулися учасники зустрічі, стало пенсійне забезпечення – зокрема, виплати пенсій на тимчасово непідконтрольних територіях. Представники Програми звернулися до Патріарха із проханням закликати голову ВРУ підтримати законопроект №6692.

Радники та експерти Програми проаналізували «Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року». На основі аналізу документа було розроблено та надано МТОТ зауваження і пропозиції щодо вдосконалення даної стратегії.

Відповідно до попередньо розробленої методології моніторингу соціального згуртування та конфліктної чутливості було проведено такі заходи: 1) опитування ВПО, представників державних служб та неурядових організацій, які працюють із проблемами ВПО; 2) подальша обробка результатів даного опитування; 3) узагальнення матеріалів, отриманих раніше під час проведення моніторингу за відповідними показниками (показник 1. Власний конфліктний потенціал громади (за винятком проблем ВПО); показник 2. Ступінь поляризації суспільства щодо військових дій на Сході України та окупації АРК; показник 3. Конфліктність суспільних відносин між ВПО та громадою, яка їх приймає); 4) аналіз конфліктів між ВПО та місцевими громадами. Експерти Програми розпочали підготовку звіту. Презентацію результатів заплановано на листопад 2017 року.

За участю експертів Програми завершено роботу над проектом Закону України «Про систему реабілітації в Україні». Зазначений закон не тільки забезпечує побудову кардинально нової системи реабілітації відповідно до встановлених у світі стандартів реабілітації, а також, у частині захисту прав постраждалих від військових подій на Сході України цивільних осіб визначає особливості забезпечення психологічної реабілітації дітей, які постраждали від збройного конфлікту, та цивільних осіб, які пережили полон, тортури, були заручниками, і членів сімей таких осіб. Проект Закону готувала робоча група, утворена при Адміністрації Президента України, і подати його має Президент України як суб'єкт законодавчої ініціативи.

1. Підвищення рівня знань представників неурядових організацій

Проведено 37 зустрічей з представниками неурядових організацій. Упродовж місяця для надання фахової допомоги ВПО із спільної гарячої лінії МТОТ і ГО «Донбас СОС» направлено 41 кейс з питань, що здебільшого стосувалися виплати пенсій, адресної допомоги, реєстрації ВПО та пересилки особових справ. Залагоджено 16 кейсів, інші випадки перебувають у процесі розгляду. Щодо 4 кейсів відправлено офіційного листа в управління Пенсійного фонду Донецької області. Також цього місяця було розв'язано 25 кейсів за попередні місяці.

2. Підвищення якості послуг працівників соціального захисту

За результатами аналізу питань, що надійшли від працівників соціального захисту, підготовлено та направлено до відповідних департаментів узагальнене письмове роз'яснення (брошуру) для подальшого розповсюдження серед підпорядкованих управлінь. Також підготовлено та розіслано електронні листи з аналогічною інформацією.

3. Інформування працівників УПСЗН

За звітний період 1270 службовців отримали консультації від радників Програми. З них найбільше консультацій надано службовцям управлінь праці та соціального захисту населення (далі - УПСЗН) – 669 особам.

4. Комунікаційні кампанії

- Проведено 15 презентацій антидискримінаційної гри «Переселенська блуканина» в Київській, Донецькій, Харківській, Запорізькій та Закарпатській областях. У презентаціях взяли участь понад 400 учасників.
- У Донецькій області продовжують функціонувати інформаційні стенди з друківаними матеріалами Програми. На стендах розміщено 13 типів інфографічних матеріалів. Триває встановлення таких стендів у Луганській області.
- Продовжується інформаційна кампанія «Вони наші» на підтримку законопроектів № 6692.
- Продовжується розповсюдження інформаційних матеріалів «Міфи про пенсію».

[До змісту](#)

III. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

Для врегулювання актуальних питань соціального захисту ВПО та проблемних питань, що з'являються внаслідок внесення змін до законів та постанов стосовно ВПО, радники Програми розробляють актуальні пропозиції для органів влади, проводять консультації з неурядовими організаціями та здійснюють адвокацію серед громадян.

3.1. НАВЧАЛЬНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Протягом жовтня радники Програми надавали роз'яснення, листи та експертні висновки з питань поновлення порушених прав ВПО та щодо правильного застосування норм права із соціального захисту ВПО. Всього підготовлено 155 таких документів за звітний період.

Радники Програми організували або взяли участь як тренери у 65 навчальних зустрічах з елементами тренінгу стосовно передачі досвіду (тренінги, лекції, семінари, воркшопи). Учасниками таких навчальних зустрічей загалом стали 1524 фахівці. Загальна кількість заходів, до яких долучилися радники, у жовтні становить 234. Зокрема, радники національного рівня взяли участь у координаційній нараді представників УПСЗН Київської міської державної адміністрації (далі – КМДА) та Київської обласної державної адміністрації (далі – КОДА); координаційній нараді неурядових організацій, що опікуються ВПО, з питань останніх змін в законодавстві, які стосуються ВПО.

Радниця в м. Києві організувала та провела три круглі столи з елементами тренінгу: «Захист прав внутрішньо переміщених осіб: призначення всіх видів соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам» - для представників департаментів та районних УПСЗН м. Києва і Київської області; «Актуальні питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» - для представників громадських організацій м. Києва та області, які працюють з ВПО; «Внутрішньо переміщені особи. Адаптація, потреби та ресурси» - для районних служб у справах дітей Київської області. Проведено зустріч із заступником міністра соціальної політики М. Шамбіром з питань змін до законодавства та виплат пенсій ВПО, а також жителям тимчасово непідконтрольних територій.

У Донецькій області радники взяли участь у презентації книги про переселенців, які досягли успіху в новому житті «Знедолені? Нездолані!». Долучилися до зустрічі з помічницею Генерального Секретаря ООН і керівниками місії ООН у Європі та Україні. Взяли участь в організації та проведенні серії тренінгів для адвокатів безплатної правової допомоги (далі – БПД) щодо захисту ВПО. Зокрема, у містах Святогірську, Кременній та Маріуполі.

Радниця в Луганській області взяла участь у зустрічах з питань захисту, організованих кластером ООН. Також провела робочі зустрічі з питань соціального захисту ВПО в УПСЗН міст Старобільська та Сватового. Відбулась низка робочих зустрічей з питань віку та інвалідності у представництві організації «Help Age» під егідою кластеру з питань захисту; зустріч з головою регіонального офісу моніторингової місії ООН з прав людини в Україні. Радниця також взяла участь у роботі загальної зустрічі, організованої управлінням з координації гуманітарних питань ООН в м. Северодонецьку. В Департаменті соціального

захисту Луганської ОДА відбулася передача друкованої продукції «Пам'ятки ВПО», виготовленої Програмою.

У Харківській області проведено семінар для працівників УПСЗН. Проведено низку заходів: координаційну зустріч робочої групи із захисту ВПО; круглий стіл «Актуальні питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб»; презентацію «Організаційний розвиток – інструменти, що зроблять організацію більш ефективною»; круглий стіл «Впровадження мирного вирішення конфліктів»; тренінг «Залучення молоді до розбудови миру». Проведено консультації магістрів держслужби, що навчаються в Харківському регіональному інституті державного управління з питань практичного досвіду роботи з ВПО.

У Запорізькій області радниця взяла участь у тренінгу для представників соціальних служб м. Бердянська «Актуальні питання соціального захисту ВПО»; тренінгу для психологів у рамках Школи толерантності. Також у засіданні субкластеру юридичної допомоги за участю юристів неурядових організацій, комунальних підприємств, балансоутримувачів місць компактного поселення (далі – МКП) та органів місцевої влади.

Радник у Дніпропетровській області протягом жовтня організував низку виїзних консультацій до міських та районних УПСЗН області та МКП. Було організовано або взято участь у кількох тренінгах та семінарах, зокрема в навчанні в Академії Миру в Боснії і Герцеговині.

Радник у Херсонській області провів зустріч з передачею досвіду та з елементами тренінгу для ГО «Успішні жінки». Обговорювали питання про оформлення довідки ВПО та реєстрацію фізичної особи підприємця.

У місті Львові для спеціалістів міського УПСЗН було проведено навчальний семінар «Актуальні питання соціального захисту внутрішньо переміщених громадян».

Радниця у Вінницькій області взяла участь у заході «Запобігання упередженому ставленню до ВПО в громаді», що був організований за підтримки ОБСЄ, в презентації друкованого матеріалу «Карта корисних контактів для ВПО в регіоні» та ще в низці заходів.

Радник у Хмельницькій області відвідав засідання ради Європейського демократичного студентства в місті Клуж-Напока в Румунії. У межах засідання відбувся обмін досвідом роботи в конфліктних і постконфліктних умовах з колегами з Молдови, Болгарії, Румунії, Словаччини, Словенії, Грузії та Греції.

У жовтні було 7 друкованих згадок про радників, 7 сюжетів та 3 телевізійних ефіри за їх участю. Окрім того, радники надали 4 коментарі, взяли участь у круглому столі, брифінгу та трьох інших медійних заходах.

[До змісту](#)

3.2. МОНІТОРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

У жовтні 2017 року радники Програми провели 54 моніторинги та аналізи.

Радники національного рівня разом з міжнародними організаціями провели моніторинг звернень громадян щодо наказу МТОТ №39 про перелік та обсяги товарів, дозволених для переміщення через КПВВ. Заплановано спільну зустріч з цього питання з представниками Антитерористичного центру та міжнародних організацій.

У м. Києві продовжується моніторинг ситуації з МКП «Соти». З метою налагодження мирного діалогу та для подолання кризової ситуації відбулася зустріч з представниками місії ОБСЄ, УВКБ ООН, працівниками районної адміністрації. Розпочато діалог між районною адміністрацією та представниками ВПО.

Моніторинг поточної ситуації в Донецькій області показав, що в стабільному режимі працює Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб (далі - ЄІБД ВПО), але залишається багато питань щодо її подальшого обслуговування. Найгострішою є проблема призначення та припинення виплат. Багато ВПО та правозахисників скаржаться на невиплату пенсій та несвоєчасну виплату соціальної допомоги, проведення перевірок. Також надходять скарги на незадовільну роботу територіальних управлінь Пенсійного фонду України (далі – УПФУ). Надзвичайно гострою є проблема з чергами до УПФУ - територіальні управління фізично не справляються з обсягом роботи через велику кількість пенсіонерів-ВПО, які постійно перетинають лінію розмежування і фактично проживають на непідконтрольній території, але змогли пройти перевірку.

У кожному місті та районі Луганської області працює комісія призначення соціальних виплат. За результатами перевірок складено 188 275 актів обстеження матеріально-побутових умов проживання, дію довідок ВПО скасовано для 17 971 особи. Прийом пенсіонерів в УПФУ проводять виключно за талонами через значну завантаженість спеціалістів. Поширена ситуація несвоєчасного опрацювання органами Пенсійного фонду України (далі – ПФУ) протоколів рішень районних комісій щодо призначення соціальних виплат. Громадяни не можуть отримати пенсії більш ніж протягом півроку та ще й за умови, що вони виконали всі вимоги постанов Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) №509 та №365. Актуальним залишається отримання особових справ як пенсіонерів, так і одержувачів адресної допомоги. У жовтні відбулася масова передача пенсійних справ кур'єрською доставкою з Донецької області. Ймовірно, таку практику не продовжуватимуть через брак коштів.

У Харківській області завершено збір інформації серед районних державних адміністрацій (далі – РДА) щодо кількості ВПО в об'єднаних територіальних громадах.

Упродовж звітної періоду було проведено моніторинг проблем у роботі ЄІБД ВПО в Дніпропетровській області, а також моніторинг діяльності двох МКП у містах Верхньодніпровську та Вільногірську.

Радниця в Запорізькій області виявила низку проблем щодо встановлення статусу та призначення допомоги неповнолітнім студентам ВПО. Служба у справах дітей не має

окремої форми звернення для призначення адресної допомоги та заповнює форму, передбачену Постановою КМУ №505. Направлено листи до МСПУ від Департаменту соціального захисту населення та Бердянської міської ради із запитаннями щодо цього, але відповіді досі не отримали. Ситуація триває близько семи місяців, кейси розв'язують індивідуальним порядком, але є низка справ, допомогу в яких досі не надано. Загострилась ситуація щодо МКП, зафіксовано численні випадки порушення правил проживання та поселення як у гуртожитки, так і в МКП. Радниця запропонувала створити робочу групу за участю місцевих органів влади та провести виїзні зустрічі з мешканцями МКП. Також триває спільна робота з юристами комунальних підприємств і неурядових організацій щодо опрацювання типових договорів для мешканців МКП.

Моніторинг поточної ситуації в Херсонській області виявив, що кількість ВПО в області зростає. Протягом тижня стабільно реєструють по 40-50 нових переселенців. Але в зв'язку із ухваленням Постанови КМУ №322 було розформовано орган міжвідомчої комунікації - Регіональний штаб з питань ВПО, який здійснював функцію екстреної допомоги та розміщення новоприбулих ВПО з невідконтрольних територій. Соціальні виплати та пенсії прив'язані до фактичної ідентифікації людини за місцем проживання та проведення акту обстеження матеріально-побутових умов. Відповідно до Постанови КМУ № 365 комісії при УПСЗН ухвалюють рішення про призначення та припинення виплат. Однак на практиці виникає ситуація, що люди втрачають соціальні виплати і пенсії з моменту припинення і до моменту реєстрації. Затримки з виплат сягають півроку, що тягне за собою погіршення фінансового стану сімей і може призвести до нездатності оплачувати вартість комунальних послуг і виселення з орендованого житла. Також в області відсутня стандартна процедура реагування на звернення від ВПО з інвалідністю.

Радниця у Чернігівській області зафіксувала зменшення кількості зареєстрованих ВПО, що пов'язано із небажанням багатьох переселенців, які вже інтегрувалися до територіальних громад, що їх прийняли, залишатися в статусі ВПО. Насамперед це пов'язано із страхом постійних перевірок. Триває кампанія щодо консультування УПСЗН вищезазначених осіб стосовно наслідків такої відмови. Також було виявлено, що значна частина районних УПСЗН досі призначає допомогу за нормами старого законодавства, використовуючи Розпорядження КМУ №1275 і №1276. Це призвело до низки порушень і припинення виплат. З приводу цього питання радниця надіслала роз'яснення до органів соціального захисту і призначила зустріч з керівництвом Державної міграційної служби. Гострим питанням залишається проведення верифікації ВПО. Надходили скарги щодо незаконного припинення допомоги у разі, якщо не всі члени родини були присутні у місці проживання на момент проведення комісією обстеження житлово-побутових умов.

[До змісту](#)

3.3. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Радники національного рівня підготували порівняльну таблицю щодо проектів змін до Постанови КМУ про внесення змін до «Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг», затвердженого Постановою КМУ № 505.

Готуються зміни до проекту закону №7163 «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» з метою розширення повноважень МТОТ в частині порядку в'їзду та виїзду осіб і переміщення товарів.

Направлено листа до МСПУ з проханням розмістити на офіційному сайті міністерства алгоритм призначення грошової допомоги дітям, в інтересах яких до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення звертаються Служби у справах дітей з посиленням на нормативні акти.

Від МТОТ радники підготували і направили лист до МСПУ з метою запобігання порушенням законодавства в частині відмови нарахування і виплат пенсій особам, які перемістилися з тимчасово непідконтрольних територій на підконтрольні, де мають постійне місце проживання, та надання відповідних роз'яснень ПФУ. Також направлено лист до Міністерства внутрішніх справ (далі - МВС) з пропозиціями щодо змін до розпорядження КМУ №1085.

Радник у Донецькій області провів обговорення з представниками Комітету ВРУ справи про включення місцевого постраждалого населення в Закон про деокупацію Донбасу, а також про вдосконалення Постанов КМУ №1085 та №365 про виплати пенсій на тимчасово непідконтрольних територіях.

У Дніпропетровській області радник здійснює адвокаційну діяльність з питань розробленого проекту нової обласної програми інтеграції та соціалізації ВПО на 2017-2021 роки. Основною перепорою наразі стали розбіжності щодо необхідності різноманітних заходів, включених до проекту.

[До змісту](#)

IV. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Протягом жовтня 2017 року радники надали 2361 консультацію для 1612 осіб, з них 1758 консультацій для службовців та 603 для представників неурядових організацій. Найбільше консультацій, як і в попередні місяці, отримали службовці з УПСЗН – 997 – та представники органів місцевого самоврядування – 176 консультацій.

Понад третина консультацій, наданих неурядовим організаціям, припадає на представників міжнародних неурядових організацій (див. Таблицю 1).

Таблиця 1. Розподіл консультацій за типом неурядових організацій, кількість наданих радниками консультацій

Національні організації	377
Міжнародні організації	226
Всього	603

Найбільше звернень за звітний період, як і протягом попередніх місяців, стосувалося питань призначення соціальних виплат (640 звернень) та призначення пенсій (362 звернення). Також дуже поширеними темами консультацій лишаються оформлення довідки ВПО (336, процедури верифікації та фізичної ідентифікації (257) (див. Таблицю 2).

Таблиця 2. Динаміка розподілу консультацій у 2017 р. за типами питань, кількість наданих радниками консультацій

	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень
Роз'яснення щодо послуг ПАТ «Ощадний банк України»	157	128	73	53	67	62
Процедури верифікації та фізичної ідентифікації	318	387	273	256	240	257
Оформлення довідки про ВПО	216	349	306	315	234	336
Призначення соціальних виплат	578	1163	654	632	516	640
Призначення пенсій	258	414	309	468	364	362
Захист прав дітей	72	112	57	64	58	142
Взаємодія з правоохоронними та силовими відомствами	227	249	59	79	31	50
Інше	398	497	242	265	177	317

Консультації та роз'яснення фахівцям територіальних органів соціального захисту населення надавали на постійній основі. В рамках програми здійснюється допомога з написання проектів листів на звернення громадян, які надходять на адресу МТОТ.

Багато практичних питань радники національного рівня розглянули під час семінару з працівниками соціального захисту населення КМДА та КОДА у м. Києві. Крім того, після

цього заходу були опрацьовані та підготовлені рекомендації з питань, що надійшли, але не були розглянуті.

Переважає більшість питань протягом жовтня стосувалась змін, запроваджених Постановами КМУ №370 та №371. Це, зокрема, призначення допомоги новонародженим у ВПО дітям, отримання адресної допомоги членами сімей з різних територій АТО, проблем ідентифікації та паспортизації дітей ВПО, які тільки виїхали на підконтрольні території. Залишаються гострі питання щодо приналежності місця реєстрації ВПО до населених пунктів, розташованих на непідконтрольних територіях та на лінії розмежування. Цю проблему не розв'язують уже тривалий час у зв'язку з тим, що МВС та Служба безпеки України (далі – СБУ) не надають пропозицій щодо внесення змін до Розпорядження №1085.

З огляду на прийняття у вересні постанови КМУ №689 (якою внесено зміни до Постанов КМУ №505, №637 та №365) існують очікування щодо технічних рішень внесення даних для фізичної ідентифікації пенсіонерів-ВПО до ЄІБД. Продовжують надходити скарги на те, що в деяких районах Київської області не працює ЄІБД ВПО. Окрема група питань пов'язана з тривалим пересиланням особових справ отримувачів соціальних виплат, через що штучно затягується призначення відповідних виплат. Так, з моменту звернення до виплати заборгованості з пенсії проходить 4-6 місяців, упродовж яких пенсіонери не мають жодного джерела існування. Деякі питання від вищих навчальних закладів стосувались пільг студентів-ВПО, зокрема можливості отримувати адресну допомогу при пільговому проживанні в гуртожитку.

Також радники проводили консультації щодо внесення інформації до ЄІБД ВПО; реалізації положень Постанов КМУ № 509, №189 (акти технічного стану); законодавчого визначення поняття «сім'я» та застосування його при призначенні щомісячної адресної допомоги ВПО для покриття витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг; порядку призначення соціальних виплат особам з інвалідністю; порядку отримання довідки ВПО, яка досягла 14 річного віку та не має паспорта; порядку отримання довідки ВПО студентом, який закінчив навчання та не бажає повертатися на тимчасово непідконтрольні території; паспортизації; визначення місця проживання фізичних осіб; порядку отримання субсидії тощо.

Переважає більшість звернень у м. Києві стосувалися змін, які були внесені у профільні Постанови КМУ Постановою КМУ №369.

У Донецькій області продовжується робота радників щодо порушень з боку працівників органів місцевого самоврядування, соціального захисту та інших державних установ. Значна частина консультацій держорганам стосується роз'яснення норм чинного законодавства та пояснення особистої відповідальності службовців за невиконання закону.

Протягом жовтня радниця в Харківській області надавала консультації щодо застосування Постанови КМУ №689 на місцях та з інших правових питань.

Радник у Дніпропетровській області протягом звітнього періоду проводив консультації щодо некоректної роботи ЄБД ВПО, відсутності доступу до неї, неможливості формування статистичних витягів, роз'яснень чинної нормативно-правової бази. Фахівцям неурядових організацій надавали консультації з юридичних питань та податкової звітності, нормативної бази та процесу написання грантових заявок, проведення масових та адвокаційних заходів, спільних презентацій та акцій.

Тематика звернень цього місяця в Запорізькій області переважно стосувалася змін, запроваджених Постановою КМУ №689. До радниці надходили численні звернення щодо необхідності терміново внести зміни до Переліку населених пунктів №1085, питання щодо отримання статусу ВПО, проведення перевірок місця проживання, затримки відповідей від Державної прикордонної служби, рішень комісій щодо термінів поновлення пенсій.

Радник у Херсонській області надав консультації щодо оформлення довідки ВПО, з питань паспортизації, житла і працевлаштування для студентів та оформлення соціальної стипендії, оформлення пенсії людям, які відмовилися отримувати довідку ВПО, розпорядження №1085-р.

[До змісту](#)

V. ВИСНОВКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Ухвалення загальнонаціональної Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та запровадження довгострокових рішень має визначити й закріпити на державному рівні подальшу державну політику щодо адаптації та інтеграції ВПО, а також напрямки їх соціального захисту. Наступними кроками мають стати відповідний План заходів з інтеграції / реінтеграції ВПО та відповідна Державна програма, яка має отримати належне фінансування. Повноцінна інтеграція неможлива без реалізації ВПО у громадах, які їх приймають, основоположних політичних прав, насамперед – виборчих, для чого необхідна підтримка відповідного законопроекту.

Потрібна подальша адвокація законопроекту №6692 щодо внесення змін в пенсійне законодавство задля врегулювання проблем з пенсійним забезпеченням інтегрованих у громади ВПО та мешканців тимчасово непідконтрольних територій.

Також необхідно терміново прийняти уточнення до переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, та розташованих на лінії розмежування. Поточна ситуація призвела до позбавлення права на допомогу ВПО, які фактично перемістились з непідконтрольних районів / «сірої зони», але їхні населені пункти не внесені до цих переліків.

Зміни до деяких Постанов КМУ (зокрема, до Постанови КМУ №689) мають у цілому позитивний характер щодо поліпшення соціального захисту осіб з інвалідністю, зменшення кількості перевірок деяких категорій ВПО, але все ще потрібні подальші кроки щодо прив'язки адресної допомоги до прожиткового мінімуму та подальшої лібералізації і скасування перевірок ВПО за місцем проживання.

Спрощення в Порядку забезпечення громадян доступним житлом (Постанова КМУ №708) без реального фінансування не розв'язує житлової проблеми ВПО та не сприяє інтеграції їх у громади, що приймають.

Необхідно запровадити системне навчання працівників територіальних органів соціального захисту населення практичному застосуванню профільних нормативно-правових актів як очно, так і дистанційно.

[До змісту](#)